

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ ТА МУЗИЧНОЇ ФОЛЬКЛОРИСТИКИ

Історія української музики (від найдавніших часів до ХХ ст.)

Освітній ступінь

Бакалавр

Курс	1, 2, 3
Семестр	2, 3,4,5

Спеціальність

026 Сценічне мистецтво

Освітньо-професійна програма

«Музична режисура»

Статус

Обов'язкова

ECTS	9
Годин	135
Лекції/семінари	68/68
Самостійна робота	134

Семестровий контроль

Іспит

Інформація про викладача

ПІБ	Путятицька Ольга Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри історії української музики та музичної фольклористики
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0002-9897-705X https://scholar.google.com.ua/citations?user=JYY36b8AAAAJ&hl=uk E-2507-2018
e-mail	pokrova99@gmail.com

ПІБ	Станкович-Спольська Рада Євгенівна, кандидат мистецтвознавства, в.о. доцента кафедри історії української музики та музичної фольклористики
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0001-5553-9300
e-mail	musicrada66@gmail.com

ПІБ	Гнатюк Лариса Анастасіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри історії української музики та музичної фольклористики
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0003-0525-2306 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=f2f_-yAAAAAJ https://publons.com/researcher/3368666/larysa-hnatiuk/
e-mail	lagnatyuk@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Курс історії української музики складається з двох частин: перша частина охоплює період від найдавніших часів до початку ХХ ст., друга – ХХ ст. Кожна частина курсу вивчається протягом двох семестрів. Пропонована програма розрахована на студентів виконавських факультетів. Передбачається, що студенти, які слухатимуть цей курс, уже обізнані з історією України та українською літературою, а також мають певні знання з української музичної літератури в обсязі програм для музичних училищ.

У курсі виділяються музично-історичні й монографічні теми. В усіх темах акцент робиться на стильових рисах епох та індивідуально-стильових особливостях творчості композиторів.

Мета курсу полягає в ознайомленні студентів з основними тенденціями розвитку українського музичного мистецтва від найдавніших часів до ХХ століття, з широким колом творів української музики, що дозволить глибше розуміти мистецькі явища та усвідомлювати розвиток українського музичного мистецтва як історично обумовлений процес жанрово-стильової еволюції. Вивчення дисципліни «Історія української музики», має не лише теоретико-пізнавальне, а й велике виховне значення, адже покликане відкрити майбутнім музикантам-професіоналам багатющу палітру національної музичної культури, відтворити її правдивий образ в усій його повноті, яка ще донедавна не могла бути адекватно представлена через відомі причини соціально-політичного характеру та недослідженість багатьох сторінок її історії.

Основні **завдання** курсу «Історія української музики»:

- з'ясування суспільно-історичних та загальнокультурних чинників, які визначили еволюцію українського музичного мистецтва;
- набуття та поглиблення знань стосовно специфіки розвитку українського музичного мистецтва на різних історичних етапах в його типологічній спільності із загальноєвропейськими тенденціями, передусім стильовими процесами, розвитком музичного мислення, становленням певних жанрів тощо;
- виявлення національної специфіки українського музичного мистецтва та його зв'язків з іншими національними культурами;
- визначення у кожному музичному явищі ознак наслідування та розвитку певних традицій та новаторських рис;
- ознайомлення зі специфікою «доавторських» шарів українського професійного музичного мистецтва, з методикою їх вивчення;
- орієнтація у проблемах дослідження нотних джерел української музики;
- ознайомлення з історико-біографічними матеріалами, що стосуються творчості українських композиторів XVIII – XIX століть;
- детальний аналіз творів, знакових для певних етапів жанрово-стильової еволюції українського музичного мистецтва XVII – XIX століть;
- поглиблення розуміння особливостей індивідуальних композиторських стилів у їх детермінації комплексом об'єктивних та суб'єктивних чинників;
- розширення мистецького світогляду, підвищення музичної ерудиції студентів.

Поряд з лекціями в курсі історії української музики важливу роль повинні відігравати семінарські заняття, які сприятимуть поглибленому вивченню матеріалу курсу.

Основні **форми** роботи:

- теоретичні-лекційні заняття за навчальним планом;
- виклад теоретичного матеріалу з ілюстративним показом нотних прикладів, тематичних відео- та аудіо-матеріалів. Ознайомлення з конкретними музичними творами чи їх фрагментами у процесі прослуховування.
- аналіз конкретного музичного твору, стильового чи жанрового явища у контексті поставленої проблеми згідно з навчальним планом.

- семінарські заняття;
- самостійна робота.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**: історичну обумовленість музичних процесів від найдавніших часів до поч. XX ст., причини суттєвих змін фундаментальних принципів музичного мислення; закономірності розвитку жанрів європейської музики даного періоду;

вміти:

- орієнтуватися в різноспрямованих процесах розвитку української музичної культури від найдавніших часів до поч. XX ст.; виявляти зумовленості музично-історичного процесу суспільно-історичними умовами, особливостями менталітету, духовного життя людини; визначати загальні особливості, що притаманні провідним епохальним стилям; володіти навичками аналізу партитур з позицій різних традицій нотації та виконавської інтерпретації, що змінювалися протягом століть.

Перелік тем

Тема 1. Вступ до курсу. Витоки української музичної культури від найдавніших часів до IX ст.

Тема 2. Музична культура Середньовіччя (IX – перша половина XV ст.).

Тема 3. Музична культура України другої половини XV – початку XVII ст. (ренесансно-гуманістичні тенденції).

Тема 4. Музична культура України XVII – першої половини XVIII ст. (Бароко).

Тема 5. Музична культура України другої половини XVIII ст. (Класицизм).

Тема 6. Музична культура XIX ст. (Романтизм):

а) перших десятиліть XIX ст.

б) 40 – 60-х рр. XIX ст.

в) 70 – 90-х рр. XIX ст.

Тема 7. М. В. Лисенко – фундатор національної композиторської школи.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські і практичні заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Telegram, Zoom, WhatsApp або на електронну адресу.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	15
2.	Конспект першоджерел, що допомагають глибше зрозуміти тему / есе на тему	15
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	15

4.	Відвідування лекцій	5
	Підсумкова контрольна робота	
5.	Іспит	50
	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Архімович Л., Гордійчук М. Лисенко : життя і творчість / Л. Архімович, М. Гордійчук. – 3-е вид. – К. : Музична Україна, 1992. – 256 с.
2. Бортнянский и его время. К 250-летию со дня рождения Д. С. Бортнянского : Материалы международной конференции. – Научные труды Московской государственной консерватории им. П. И. Чайковского. – Сб. 43. – М. : МГК, 2003. – 263 с.
3. Васильченко-Міхно Г. М. Як співали на Афоні (до питання походження грецького розспіву) / Г. М. Васильченко-Міхно // 3 історії української музичної культури : Тематич. зб. наук. праць; [упор. Н. О. Герасимова-Персидська]. – К. : Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського, 1991. – С. 25 – 36.
4. Волосатих О. Ю. 3 історії музично-драматичного театру правобережної України першої половини XIX століття / О. Ю. Волосатих // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. – К., 2009. – №3 (4). – С. 111 – 118.
5. Герасимова-Персидська Н. О. Хоровий концерт на Україні в XVII – XVIII ст. / Ніна Олександрівна Герасимова-Персидська. – К. : Музична Україна, 1978. – 179 с.
6. Герасимова-Персидская Н. А. Партесный концерт в истории музыкальной культуры / Нина Александровна Герасимова-Персидская. – М. : Музыка, 1983. – 288 с.
7. Герасимова-Персидская Н. А. Русская музыка XVII века – встреча двух эпох / Нина Александровна Герасимова-Персидская. – М. : Музыка, 1995. – 128 с.
8. Герасимова-Персидская Н. А. Музыка. Время. Пространство / Нина Александровна Герасимова-Персидская; [ред. Ирина Тукова]. – К. : Дух і Літера, 2012. – 408 с.
9. Гусарчук Т. В. До проблеми індивідуального в хоровому мистецтві доби класицизму / Т. В. Гусарчук // Старовинна музика : сучасний погляд. – Кн. 1 : Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 24. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2003. – С. 86 – 98.
10. Гусарчук Т. В. Літургійні цикли Артемія Веделя : особливості інтонаційного

- розвитку / Т. В. Гусарчук // Музичне мистецтво : збірник наукових статей. Донецьк – Львів : Юго-Восток, 2010. – Вип. 10. – С. 128 – 138.
11. Гусарчук Т. В. Артемій Ведель. Постать митця у контексті епох : монографія. Вид. 2-ге, виправл. і доп. Київ : Муз. Україна, 2019. 768 с. ; 32 с. іл.
 12. Гусарчук Т. В. Артемій Ведель. Постать митця у контексті епох : монографія. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2017. 768 с. ; 32 с. іл.
 13. Дилецький М. Граматика музикальна : фотокопія рукопису 1723 р. / М. Дилецький. – К. : Музична Україна, 1970. – 111 с.
 14. Заболотна Н. Про типологію хорового концерту : партесне письмо і творчість Шютца / Н. Заболотна // Українська музична культура минулого і сучасності у міжнародних зв'язках : збірник статей молодих музикознавців України; [ред. О. Ю. Шевчук, Т. В. Тонкаль]. – К. : НМАУ, 1989. – С. 65 – 78.
 15. Загайкевич М. Музичне життя Західної України другої половини ХІХ ст. / М. Загайкевич. – К. : Вид-во АН УРСР, 1960. – 191 с.
 16. Загайкевич М. Музично-театральне життя першої половини ХІХ ст. / М. Загайкевич // Київ музичний. – Зб. ст. [відпов. ред. М. М. Гордійчук]. – К. : Наукова думка, 1982. – С. 17 – 28.
 17. Загайкевич М. Михайло Вербицький. Сторінки життя і творчості : Дослідження / М. Загайкевич. – Вип. 4. – Львів : Місіонер, 1998. – 140 с.
 18. Зінкевич О. С. Чайковський у концертному житті дореволюційного Києва (симфонічні зібрання) / О. С. Зінкевич // П. І. Чайковський та Україна. – К., 1991. – С. 16 – 31.
 19. Зосім О. Латинська літургійна традиція та українська духовна пісня / О. Зосім // Старовинна музика : сучасний погляд : Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 24. – К. : НМАУ, 2003. – С. 57 – 67.
 20. Іваницький А. Українська народна музична творчість : Посіб. для вищ. та серед. учбов. закладів / А. Іваницький. – К. : Музична Україна, 1990. – 333 с.
 21. Іванов В. Дмитро Бортнянський / В. Іванов. – К. : Музична Україна, 1980. – 144 с.
 22. Івченко Л. До питання про авторство кантів і псалмів / Л. Івченко // З історії української музичної культури : Тематич. зб. наук. праць; [упор. Н. О. Герасимова-Персидська]. – К. : Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського, 1991. – С. 47 – 52.
 23. Історія української музики : В 6-ти тт. – Т 1 : [ред. Л. Б. Архімович, Т. П. Булат та ін.]. – Т. 2 : [ред. Т. П. Булат, М. М. Гордійчук та ін.]. – К. : Наукова думка, 1989. – 448 с.; 464 с.
 24. Карышева Т. П. Сокальський. Життя і творчість / Т. П. Карышева. – М. : Советский композитор, 1984. – 200 с.
 25. Кауфман Л. С. С. С. Гулак-Артемівський / Л. С. Кауфман. – К. : Музична Україна, 1973. – 38 с.
 26. Кияновська Л. Стильова еволюція галицької музичної культури ХІХ – ХХ ст. : Монографія / Любов Кияновська. – Тернопіль : Астон, 2000. – 339 с.
 27. Клименко І. В. «Обрядові мелодії українців у контексті слов'яно-балтського ранньотрадиційного меломасиву: типологія і географія». Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2020. Т. 1: Монографія. 360 с. Т. 2: Атлас. 100 с. + DVD.
 28. Клименко І. Дискографія української етномузики (автентичне виконання). 1908–2010: Ілюстрований хронологічний реєстр з анотаціями і покажчиками. Київ, 2010. 360 с.: Іл. [Монографія].
 29. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови / Олександр Козаренко. – Львів : Наукове товариство ім. Шевченка у Львові, 2000. – 286 с.
 30. Козицький П. Спів і музика в Київській академії за 300 років її існування / Пилип Омелянович Козицький. – К. : Музична Україна, 1971. – 191 с.
 31. Корній Л. До характеристики особливостей музики в «Наталці Полтавці» І. Котляревського / Л. Корній // Творчість Івана Котляревського в контексті

- сучасної філології. – К. : Наукова думка, 1990. – С. 162 – 171.
32. Корній Л. Проблема зв'язку мистецтв в українській художній культурі XVII – першої половини XVIII ст. (шкільний театр і музичне мистецтво) / Л. Корній // З історії української музичної культури : Тематич. зб. наук. праць; [упор. Н. О. Герасимова-Персидська]. – К. : Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського, 1991. – С. 37 – 46.
 33. Корній Л. Українська шкільна драма і духовна музика XVII – першої половини XVIII ст. / Л. Корній. – К. : Академія наук України, 1993. – 185 с.
 34. Корній Л. П. Історія української музики / Л. П. Корній. – Київ – Харків – Нью-Йорк : М. П. Коць. – Ч. I. – 1996. – 314 с.; Ч. II. – 1998. – 387 с.; Ч. III. – 2001. – 480 с.
 35. Корній Л. Дубровіна Л. Болгарський наспів з рукописних нотолінійних ірмолоїв України / Л. Корній, Л. Дубровіна. – К. : НБУВ, 1998. – 321 с.
 36. Корній Л., Сюта Б. Історія української музичної культури : підручник для студентів вищих навчальних закладів / До 100-річчя Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського / Л. Корній, Б. Сюта. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. – 736 с.
 37. Кузьма М. Чи знаємо правдивого Бортнянського? / М. Кузьма // *Musica ars et scientia* : Книга на честь 70-річчя Н. О. Герасимової-Персидської : Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 6. – К. : НМАУ, 1999. – С. 89 – 99.
 38. Лисенко О. Спогади про батька / О. Лисенко. – [літ. виклад Б. Хандроса; передм. М. Т. Рильського]. – К. : Музична Україна, 1991. – 364 с.
 39. Лисько З. Піонери музичного мистецтва в Галичині / З. Лисько. – Львів – Нью-Йорк : М. П. Коць, 1994. – 143 с.
 40. Лігус О. М. Проблема жанрово-стильової еволюції в українській фортепіанній творчості XIX – першої чверті XX ст. / О. М. Лігус // *Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. – К., 2009. – №3 (4). – С. 119 – 128.
 41. Людкевич С. Форма солоспіву у Лисенка (спроба аналізу) / С. Людкевич // *Дослідження, статті, рецензії, виступи*. – Т. 1. – Львів, 1999. – С. 354 – 364.
 42. Людкевич С. Д. Бортнянський і сучасна українська музика / С. Людкевич // *Дослідження, статті, рецензії, виступи*. – [ред.-упор. З. Штундер]. – Т. 1. – Львів : Дивосвіт, 1999. – С. 313 – 320.
 43. Майбурова К. Глухівська школа півчих XVIII ст. та її роль у розвитку музичного професіоналізму на Україні та в Росії / К. Майбурова // *Українське музикознавство*. – Вип. 6. – К. : Музична Україна, 1971. – С. 126 – 136.
 44. Майбурова К. В. Прем'єри опер Чайковського на київській сцені / К. В. Майбурова // П. І. Чайковський та Україна. – К. : КДК імені П. І. Чайковського, 1991. – С. 32 – 52.
 45. Медведик Ю. Українська духовна піснетворчість XVII – XVIII століть (загальна характеристика) / Ю. Медведик // *Українське музикознавство*. – Вип. 28. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1998. – С. 94 – 106.
 46. Миклашевський Й. М. Музична і театральна культура Харкова кінця XVIII – першої половини XIX ст. / Й. М. Миклашевський. – К. : Наукова думка, 1967. – 160 с.
 47. Микола Лисенко та музичний світ (До 150-річчя від дня народження) : Тези Міжнародної наукової конференції 20 – 22 травня 1992 р. – К., 1992.
 48. Микола Лисенко та українська композиторська школа : Зб. наук. праць. – [упоряд. та авт. передм. О. В. Шевчук]. – К. : Музична Україна, 2004. – 680 с.
 49. Микола Лисенко у спогадах сучасників : у 2-х тт. – [Упоряд., передмова та комент. Р. Я. Пилипчака]. – Т. 1. – К. : Музична Україна, 2003. – 343 с.
 50. Муха А. «Енеїда» М. Лисенка – етапний твір в історії української опери / А. Муха // *Київ музичний* : зб. статей. – [Відпов. ред. М. М. Гордійчук]. – К. :

- Наукова думка, 1982. – С. 54 – 61.
51. Некрасова Т., Таранченко О., Копиця М. З історії кафедри української музики / Т. Некрасова, О. Таранченко, М. Копиця // Академія музичної еліти України. Історія та сучасність : до 90-річчя Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. – [Автори-упорядники А. П. Лашенко, О. І. Малозьомова, Т. В. Гусарчук]. – К. : Музична Україна, 2004. – С. 221 – 234.
 52. Немкович О. Микола Грінченко. Нарис про життєвий і творчий шлях / О. Немкович. – К. : Музична Україна, 1988. – 96 с.
 53. Немкович О. Явище «українська музична періодика» та його формування в ХІХ столітті / О. Немкович // Студії мистецтвознавчі. – Число 4. – К. : ІМФЕ, 2003. – С. 22 – 31.
 54. Немкович О. М. Українське музикознавство ХХ століття як система наукових дисциплін : монографія / О. М. Немкович. – К. : ТОВ Видавництво «Сталь», 2006. – 534 с.
 55. Павлишин С. С. Денис Січинський / С. С. Павлишин. – К. : Музична Україна, 1980. – 48 с.
 56. Пархоменко Л. Легендарний Яків Калішевський в українській хоровій культурі / Л. Пархоменко // Музична україністика : сучасний вимір : Збірка наукових статей на пошану доктора мистецтвознавства Л. Пархоменко. – Вип. 1. – К. : ІМФЕ, 2005. – С. 35 – 57.
 57. Пісні до Почаївської Богородиці. Перевидання друку 1773 року. – [Транскрипція, коментарі і дослідження Юрія Медведика]. – Львів : Місіонер, 2000. – 149 с.
 58. Постать Артема Веделя в історико-культурному контексті. – [Упоряд., вступ. стаття Т. В. Гусарчук]. – Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 11. – К. : НМАУ, 2001.
 59. Православна монодія : її богословська, літургічна та естетична сутність. – Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – [Упоряд. О. Ю. Шевчук]. – Вип. 15. – К. : НМАУ, 2001.
 60. Путятицька О. В. Болгарський наспів в українських Ірмолях ХVІІІ ст. / О. В. Путятицька // Теоретичні питання культури, освіти та виховання : зб. наук. праць. – Вип. 34. – К. : Видавничий центр КНЛУ, 2007. – С. 105 – 109.
 61. Путятицька О. В. Композиційні особливості жанру Догматиків болгарського та українського церковних наспівів ХVІІ ст. (порівняльне дослідження) / О. В. Путятицька // «Студії мистецтвознавчі» інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. – Число 4 (16). – Театр. Музика. Кіно. – К. : ІМФЕ, 2006. – С. 16 – 23.
 62. Пясковський І. Б. Теоретичні ідеї М. Дилецького в галузі поліфонії / І. Б. Пясковський // Musica ars et scientia : Книга на честь 70-річчя Н. О. Герасимової-Персидської. – Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 6. – К. : НМАУ, 1999. – С. 66 – 77.
 63. Ревуцький Д. Українські думи та пісні історичні / Д. Ревуцький. – Харків – Київ : Товариство «Час», 1930. – 300 с.
 64. Ревуцький Д. Микола Лисенко. Повернення першоджерел / Д. Ревуцький. – [Вступ. статті, упоряд., текстів, ілюстр. матеріалу, іменний покажчик В. В. Кузик]. – К. : Музична Україна, 2003. – 320 с.
 65. Рыцарева М. Композитор Бортнянский / М. Рыцарева. – Л. : Музыка, 1979. – 256 с.
 66. Рыцарева М. Композитор М. Березовский / М. Рыцарева. – Л. : Музыка, 1983. – 144 с.
 67. Рыцарева М. Г. Про хоровий концерт Максима Концевича / М. Г. Рыцарева // Українська музична спадщина : Статті. Матеріали. Документи. – Вип. 1. – [За ред. М. М. Гордійчука]. – К. : Музична Україна, 1989. – С. 134 – 151.

68. Скорульська Р. Лисенки давні і сьогочасні (історико-культурне дослідження з коментарями та додатками) / Р. Скорульська // Український музичний архів. – Вип. 2. – К. : Центрмузінформ, 1999. – С. 130 – 191.
69. Степаненко М. Б. Музично-історичні етюди. – К. : Гроно, 2012. – 159 с.
70. Степанська О. Творчі контакти М.Лисенка 70-х років в контексті розвитку міфологічної науки / О. Степанська // Історія музики в минулому і сучасності. – Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 12. – К. : НМАУ, 2000. – С. 3 – 10.
71. Українське музикознавство. – Вип. 27. – К. : Музична Україна, 1990. – 173 с.
72. Фільц Б. Київський музичний цех / Б. Фільц // Київ музичний : Зб. ст. [відпов. ред. М. М. Гордійчук]. – К. : Наукова думка, 1982. – С. 9 – 16.
73. Цалай-Якименко О. Ф. З духовних скарбниць української церкви : Вступ. стаття / О. Ф. Цалай-Якименко. / Духовні співи давньої України : Антологія. – К. : Музична Україна, 2000. – С. 7 – 16. – 219 с.
74. Чудінова І. А. Клирошани – українці Олександрівського монастиря (до питання ролі українських впливів на становлення петербурзької культури) / І. А. Чудінова // З історії української музичної культури : Тематич. зб. наук. праць. – [упор. Н. О. Герасимова-Персидська]. – К. : Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського, 1991. – С. 53 – 63.
75. Шамаєва К. І. Музична освіта в Україні у першій половині ХІХ ст. / К. І. Шамаєва. – К. : ІЗМН, 1996. – 164 с.
76. Шевчук О. Київський наспів у контексті багаторозспівності : За матеріалами півчих книг ХVІІ – ХVІІІ ст. / О. Шевчук // Збірник наукових та науково-методичних праць кафедри фольклору та етнографії. – [упоряд. А. Іваницький]. – К. : Київський інститут культури, 1995. – С. 86 – 107.
77. Шевчук О. Ю. До проблеми дослідження давньоруських богослужбово-літургічних жанрів / О. Ю. Шевчук // Musica ars et scientia : Книга на честь 70-річчя Н. О. Герасимової-Персидської. – Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 6. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1999. – С. 54 – 65.
78. Шевчук О. Структурні ознаки системи осьмогласся (за нотолінійними Ірмологіонами кінця ХVІ – початку ХVІІІ ст.) / О. Шевчук // Студії мистецтвознавчі. – Число 4. – К. : ІМФЕ, 2003. – С. 36 – 48.
79. Шреєр-Ткаченко О. Я. Григорій Сковорода – музикант / О. Я. Шреєр-Ткаченко. – К. : Музична Україна, 1972. – 93 с.
80. Шреєр-Ткаченко О. Я. Історія української музики / О. Я. Шреєр-Ткаченко. – Ч. І. – К. : Музична Україна, 1980. – 197 с.
81. Шуміліна О. А. Невідомі партесні твори з рукописного комплексу Київського Золотоверхо-Михайлівського монастиря / О. А. Шуміліна // Київське музикознавство. – Вип. 5. – К., 2000. – С. 206 – 215.
82. Щербинін Ю. Біля джерел музичної освіти в Харкові / Ю. Щербинін // Українське музикознавство. – К. : Музична Україна, 1971. – Вип. 6. – С. 228 – 237.
83. Юдкін-Ріпун І. Бортнянський як представник стилю перехідної епохи / І. Юдкін-Ріпун // Старовинна музика: сучасний погляд. – Кн. 1. – Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. – Вип. 24. – С. 76 – 85.
84. Юрченко М. Максим Березовський в Італії / М. Юрченко // Українська музична спадщина. – Вип. 1. – К. : Музична Україна, 1989. – С. 67 – 79.
85. Юрченко М. С. Мастер хорової музики / М. С. Юрченко // М. Березовський. Хоровые произведения. – К. : Музична Україна, 1989. – С. 3 – 6.
86. Юрченко М. С. Невідомі твори М. Березовського / М. С. Юрченко // Музика. – 1986. – № 3. – С. 28 – 29.
87. Юферова З. Симфонія соль мінор В. Сокальського / З. Юферова. – К., 1967.
88. Якуб'як Я. Микола Лисенко і Станіслав Людкевич : монографія / Я. Якуб'як. –

Львів : ДВУ НТШ, 2003. – 264 с.

89. Ясиновський Ю. Джерела вивчення українсько-білорусько-російських музичних зв'язків XVI – середини XVII ст. / Ю. Ясиновський // 3 історії української музичної культури. – К., 1991. – С. 9 – 24.
90. Ясиновський Ю. Українські та білоруські нотолінійні Ірмолої XVI – XVIII століть : Каталог і кодикологічно-палеографічне дослідження. – Львів : видавництво отців Василян «Місіонер», 1996. – 626 с.
91. Ясиновський Ю. Репертуар грецьких напівів в українських ірмолях / Ю. Ясиновський // Українське музикознавство : Науково-методичний збірник. Музична україністика в контексті світової культури. – К. : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1998. – Вип. 28. – С. 107 – 117.